

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

К.А. Мамонов

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„Стратегічний аналіз”**

(для студентів 5 курсу денної форми навчання
напряму підготовки 8.050106 – „Облік і аудит”)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Стратегічний аналіз” для студентів 5 курсу денної форми навчання напряму підготовки 8.050106 – „Облік і аудит”/ Укл.: Мамонов К.А. – Харків: ХНАМГ, 2009. - 15 с.

Укладач: К.А. Мамонов

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: доц., к.е.н. В.В. Димченко

Рекомендовано кафедрою міської і регіональної економіки
(протокол № 1 від 29.08.2008)

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	4
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	7
2.2. Зміст дисципліни.....	8
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента.....	8
2.2.2. Лекційний курс.....	9
2.2.3. Практичні заняття.....	9
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	11
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	11
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	12
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	12

ВСТУП

Дисципліна „Стратегічний аналіз” за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВО МОН України „Освітньо-професійна програма підготовки магістра спеціальності «Облік і аудит» напрямку підготовки 0501 «Економіка і підприємництво», 2002 р.

- ГСВО МОН України „Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра спеціальності «Облік і аудит» напрямку підготовки 0501 «Економіка і підприємництво», 2004 р.

- СВО ХНАМГ Навчальний план на 2008/2009 навчальний рік підготовки магістра, напрямку підготовки 8.050106 «Облік і аудит».

Програма ухвалена кафедрою обліку і аудиту (протокол № 1 від 30.08.2007 р.) та Вченою радою факультету економіки і підприємництва (протокол №1 від 4.09. 2007р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета вивчення дисципліни: засвоєння знань з методики і техніки аналітичних досліджень для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва і обґрунтування стратегічних управлінських рішень.

1.1.2. Завдання вивчення дисципліни:

- засвоєння сутності й особливостей стратегічного аналізу на підприємстві;
- закладення основи знань теоретико-методологічних аспектів та навичок практичного застосування прийомів і методів формулювання стратегій, розробки стратегічних планів, проектів і програм;
- створення системи стратегічного управління та забезпечення її ефективного функціонування у динамічному ринковому середовищі, використовуючи методи стратегічного аналізу;
- ознайомлення з вітчизняним і зарубіжним досвідом застосування стратегічного аналізу.

1.1.3. Предмет вивчення у дисципліні: виробнича і фінансово-господарська діяльність підприємства

1.1.4. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1. Математика для економістів	Вихідна дисципліна
2. Економіко-математичне моделювання	
3. Економіка підприємства	
4. Інформаційні системи і технології в обліку	
5. Управлінський облік	
6. Бухгалтерський облік	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Стратегічний аналіз (3/108)
(назва модулю) (кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1. Стратегічний аналіз в системі управління економікою і оцінка виробничих одиниць

1. Стратегічний аналіз, його місце в управлінні економікою підприємства.
2. Класифікація та економічне обґрунтування виробничих одиниць. Аналіз досягнутих результатів діяльності підприємства.
3. Нормативи для стратегічного аналізу.

ЗМ 2. Аналіз стратегічного розвитку підприємства

1. Аналіз розподілу виробничих ресурсів у галузі виробництва.
2. Розроблення та економічне обґрунтування стратегії виробничої програми.
3. Розроблення та економічне обґрунтування стратегії фінансової програми.

ЗМ 3. Стратегічний аналіз основних показників діяльності підприємства

1. Стратегічний аналіз структури капіталу.
2. Стратегічний аналіз фінансових показників діяльності підприємства.
3. Стратегічний аналіз інвестицій.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Типові задачі діяльності, у яких використовуються вміння та знання	Виробничі та соціальні функції, до яких відносяться типові задачі діяльності
1. Основні методологічні підходи до стратегічного аналізу	1. Розподіл виробничих ресурсів у галузі виробництва	фінансово-економічна
2. Використати методи стратегічного аналізу	2. Проведення дискримінантного і кластерного аналізу. Проведення SWOT-аналіз компанії	фінансово-економічна
3. Визначити місії, цілі та «стратегічні набори»	3. Стратегічний аналіз структури капіталу. Стратегічний аналіз інвестицій	організаційна
4. Формувати стратегічні плани різного рівня в організаціях	4. Розроблення й проаналізування проектного фінансового звіту компанії. Розроблення та економічне обґрунтування стратегій виробничої і фінансової програм	фінансово-економічна
5. Будувати ефективно діюче організаційне, фінансово-економічне, соціально-психологічне та інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного аналізу	5. Стратегічний аналіз фінансових показників діяльності підприємства.	фінансово-економічна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / Пер. с англ. Под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 1999.
2. Геряевская Г., Романовская М. Стратегический анализ предприятия. – Варшава: PWE, 1995.
3. Глинский В.В., Ионин В.Г. Стратегический анализ: Уч. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Филинь, 1998.
4. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посібник. Вид. 2-ге, доповнене. – Львів: “Новий світ - 2000”, 2003. – 272 с.
5. Стратегічні цілі і моделі ефективної діяльності підприємства. Навч. посібник / Сіроштан Н.А., Потапов В.І., Білявцев Н.І. та ін.: За ред. С.У. Олійника. – Харків: ОКО, 1999. – 203 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація

Стратегічний аналіз

Мета вивчення дисципліни: Засвоєння знань з методики і техніки аналітичних досліджень для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва і обґрунтування стратегічних управлінських рішень. Предмет вивчення: Виробнича і фінансово-господарська діяльність підприємства. Модуль. Стратегічний аналіз. Змістовні модулі: 1. Стратегічний аналіз в системі управління економікою і оцінка виробничих одиниць. 2. Аналіз стратегічного розвитку підприємств. 3. Стратегічний аналіз основних показників діяльності підприємства.

Аннотация

Стратегический анализ

..... Цель изучения дисциплины: Усвоение знаний по методике и технике аналитических исследований для выявления резервов повышения эффективности и обоснования стратегических управленческих решений. Предмет изучения: производственная и финансово-хозяйственная деятельность предприятия. Модуль. Стратегический анализ. Содержательный модуль: 1. Стратегический анализ в системе управления экономикой и оценка производственных единиц. 2. Анализ стратегического развития предприятия. 3. Стратегический анализ основных показателей деятельности предприятия

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Триместр(и)	Години							Іспит (триместр)	Заліки (триместр)	
			Аудиторні	у тому числі:		Підсумковий контроль	Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари			Контр. роб	КП/КР			РГР
8.0501.06 ОіА	3/108	2	48	24	24	3	57				3	

2.2. Зміст дисципліни

Модуль Стратегічний аналіз (3/108)
(назва модулю) (кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1. Стратегічний аналіз в системі управління економікою і оцінка виробничих одиниць. 1/36
(кількість кредитів/годин)

Навчальні елементи

1. Стратегічний аналіз, його місце в управлінні економікою підприємства.

2. Класифікація та економічне обґрунтування виробничих одиниць. Аналіз досягнутих результатів діяльності підприємства.

3. Нормативи для стратегічного аналізу.

ЗМ 2. Аналіз стратегічного розвитку підприємства. 1 / 36
(кількість кредитів/годин)

Навчальні елементи

1. Аналіз розподілу виробничих ресурсів у галузі виробництва.

2. Розроблення та економічне обґрунтування стратегії виробничої програми.

3. Розроблення та економічне обґрунтування стратегії фінансової програми.

ЗМ 3. Стратегічний аналіз основних показників діяльності підприємства. 1 / 36
(кількість кредитів/годин)

Навчальні елементи

1. Стратегічний аналіз структури капіталу.

2. Стратегічний аналіз фінансових показників діяльності підприємства.

3. Стратегічний аналіз інвестицій.

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Підсум. контроль	СРС
магістра 8.0501.06					
Модуль. Стратегічний аналіз	3/108				
ЗМ 1	1/36	10	10	1	15
ЗМ 2	1/36	6	8	1	21
ЗМ 3	1/36	8	6	1	21

2.2.2. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	8.0501.06 ОіА
1. Стратегічний аналіз, його місце в управлінні економікою підприємства	4
2. Класифікація та економічне обґрунтування виробничих одиниць	2
3. Нормативи для стратегічного аналізу	2
4. Аналіз досягнутих результатів діяльності підприємства	2
5. Аналіз розподілу виробничих ресурсів у галузі виробництва	2
6. Розроблення та економічне обґрунтування стратегії виробничої програми	2
7. Розроблення та економічне обґрунтування стратегії фінансової програми	2
8. Стратегічний аналіз структури капіталу	4
9. Стратегічний аналіз фінансових показників діяльності підприємства	2
10. Стратегічний аналіз інвестицій	2
Разом	24

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	8.0501.06 ОіА
1	2
1. Визначення стратегії в контексті економіки і управління. Корпоративні, ділові, функціональні й операційні стратегії. Основні напрями розвитку й впровадження стратегічного аналізу в сучасних умовах господарювання. Основні складові частини стратегічного аналізу. Методологія стратегічного аналізу.	2
2. Система показників BSC. Збалансована система показників Мейзела і моделі Каплана і Нортон. Особливості використання системи показників відповідальності ASC. Модель ділової переваги BEM і піраміда результативності.	4

Продовження табл.

1	2
3. Системи стратегічного вимірювання досягнутих результатів діяльності підприємства. Етапи стратегічного вимірювання. Показники, що використовуються при стратегічному вимірюванні досягнутих результатів. Функції показників, які використовуються в системі стратегічного аналізу.	2
4. Складові елементи, які формують нормативну базу для стратегічного аналізу. Характеристика норм і нормативів в стратегічному аналізу. Принципи побудови нормативної бази і їх характеристика. Групування нормативних показників для стратегічного аналізу.	2
5. Групування виробничих ресурсів у галузі. Характеристика матриці «Важливість / Результативність», фактори, що впливають на її формування. Основні кроки дискримінантного аналізу. Зміст кластерного аналізу. Матриця відповідності і метод дендритів. Характеристика SWOT-аналізу, особливості його впровадження на підприємстві, враховуючи сучасні умови господарювання України.	4
6. Характеристика виробничої програми, етапи її розробки, виробнича функція, етапи розробки стратегії управління основними засобами, оборотними активами, персоналом.	2
7. Характеристика фінансової стратегії підприємства, етапи її формування, цілі при формуванні стратегії фінансової програми, нормативи формування стратегії фінансової програми, реалізація фінансової програми, оцінка напрацьованої фінансової стратегії.	2
8. Принципи стратегічного управління структурою капіталу підприємства, функції стратегічного управління капіталом, значення стратегічного управління капіталом в системі розвитку підприємства, шляхи підвищення ефективності використання капіталу, показники ефективності й результативності використання капіталу на підприємстві.	2
9. Порядок формування проєктованих фінансових звітів. Методи підготовки статей проєктованої фінансової звітності. Класифікація і прогнозування статей проєктованого звіту про фінансові результати. Характеристика й формування проєктованого балансу. Зміст методики підготовки й уточнення проєктованого балансу.	2
10. Концепція вартості грошей у часі, порядок визначення приведеної вартості грошових потоків, майбутньої вартості грошових коштів. Що таке EVA і як цей показник розраховується, зв'язок його з BSC, переваги підприємства від впровадження системи цих показників. Характеристика ланцюгів Маркова і матриць переходу системи.	2
Разом	24

2.2.4. Індивідуальні завдання.

При вивченні даної дисципліни навчальним планом непередбачено виконання розрахунково-графічного завдання (РГЗ).

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Під час такої роботи використовується навчальна, спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів та РГЗ.

Розподіл часу самостійної роботи

№№ пп.	Найменування навчального елемента змістовного модуля	Обсяг, год.
1.	Стратегічний аналіз в системі управління економікою і оцінка виробничих одиниць	15
1.1	Стратегічний аналіз, його місце в управлінні економікою підприємства	4
1.2.	Класифікація та економічне обґрунтування виробничих одиниць. Аналіз досягнутих результатів діяльності підприємства	7
1.3	Нормативи для стратегічного аналізу	4
2.	Аналіз стратегічного розвитку підприємства	21
2.1.	Аналіз розподілу виробничих ресурсів у галузі виробництва	9
2.2.	Розроблення та економічне обґрунтування стратегії виробничої програми	6
2.3.	Розроблення та економічне обґрунтування стратегії фінансової програми	6
3.	Стратегічний аналіз основних показників діяльності підприємства	21
3.1.	Стратегічний аналіз структури капіталу.	9
3.2.	Стратегічний аналіз фінансових показників діяльності підприємства.	6
3.3.	Стратегічний аналіз інвестицій.	6
	Разом	57

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1 Тестування	20
ЗМ 2 Тестування	20
ЗМ 3 Тестування	20
Іспит у формі підсумкового тесту	40
Всього за модулем 1	100%

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1	2	3
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1	Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / Пер. с англ. Под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 1999.	1, 2
2	Геряевская Г., Романовская М. Стратегический анализ предприятия. – Варшава: PWE, 1995.	1, 2, 3
3	Глинский В.В., Ионин В.Г. Стратегический анализ: Уч. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Филинь, 1998.	2, 3

1	2	3
4	Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посібник. Вид. 2-ге, доповнене. – Львів: “Новий світ - 2000”, 2003. – 272 с.	3
5	Стратегічні цілі і моделі ефективної діяльності підприємства. Навч. посібник / Сіроштан Н.А., Потапов В.І., Білявцев Н.І. та ін.: За ред. С.У. Олійника. – Харків: ОКО, 1999. – 203 с.	2, 3
2. Додаткові джерела		
1	Бланк И. А. Управление использованием капитала. – К.: Ника-Центр, 2002.–656 с.	3
2	Винокуров В.А. Организация стратегического управления на предприятии. – М.: Центр экономики и маркетинга, 1996. – 160 с.	1
3	Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством: Графічне моделювання: Навч. посібник – К.: КНЕУ, 2000. – 360 с.	1
4	Градов А.П. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой. – СПб.: Спец. лит., 1996. – 510 с.	3
5	Зуб А.Т. Стратегический менеджмент: Теория и практика: Уч. пособие. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 414 с.	1, 2
6	Люкшинов А.Н. Стратегический менеджмент. – М.: ЮНИТИ, 2000. – 375 с.	1
7	Минцберг, Генри и др. Школы стратегий: Стратегическое сафари: экскурсия по дебрям стратегий менеджмента / Пер. с англ.: Д. Раевская, Л. Царук. – СПб.: Питер, 2000. – 324 с.	1, 3
8	Наливайко А. Теорія стратегії підприємства: Сучасний стан та напрямки розвитку. – К.: КНЕУ, 2001. – 227 с.	3
9	Пономаренко В.С. Стратегічне управління підприємством. – Харків: Основа, 1994. – 495 с.	1
10	Портер, Майкл, Э. Конкуренция / Пер. с англ.: Уч. пособие – М.: Вильямс, 2000. – 495 с.	2
11	Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент: Искусство разработки и реализации / Пер. с англ. – М.: Банки и биржи, 1998. – 576 с.	1
12	Шершньова З.Є., Оборська С.В., Ратушний Ю.М. Стратегічне управління: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2001. – 232 с.	1

1	2	3
	3. Методичне забезпечення (Реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1	Конспект лекцій з дисципліни “Стратегічний аналіз” (для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 8.050106 “Облік і аудит”). Укл. Мамонов К.А. – Харків: ХНАМГ, 2005. – 68 с.	1, 2, 3
2	Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Стратегічний аналіз» (для студентів 5 курсу денної форми навчання спец. 8.050106 «Облік і аудит»). Укл. Мамонов К.А. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 60 с.	1, 2, 3
3	Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни “Стратегічний аналіз” (для студентів 5 курсу денної форми навчання спец. 8.050106 “Облік і аудит”). Укл. Мамонов К.А. – Харків: ХНАМГ, 2005. – 16 с.	1, 2, 3
4	Методичні вказівки до виконання практичних занять і самостійної роботи з дисципліни “Стратегічний аналіз” (для студентів 5 курсу денної форми навчання, спец. 8.050106 “Облік і аудит”). Укл. Мамонов К.А. – Харків: ХНАМГ, 2005. – 23 с.	1, 2, 3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни „Стратегічний аналіз” для студентів 5 курсу денної форми навчання на пряму підготовки 8.050106 – „Стратегічний аналіз”.

Укладач: Костянтин Анатолійович Мамонов

План 2009, поз. 530Р

Підп. до друку 08.09.2009р.	Формат 60x84/16	Папір офісний.
Друк на ризографі	Умовн.– друк. арк. 0,9	Обл.- вид. арк. 1,2
Замовл. № 4891	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12